

Gecombineerde behandeling voor PTSS en problematisch alcoholgebruik bij middelbare en oudere patiënten - een pilot studie

Gepubliceerd: 18-09-2014 Laatste bijgewerkt: 21-04-2024

Het primaire doel van dit pilotonderzoek is om te onderzoeken of een gecombineerde behandeling PTSS en problematisch alcoholgebruik leidt tot vermindering in alcoholgebruik, en trauma gerelateerde klachten. Secundair kijken wij ook naar het effect...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Psychiatrische en gedragssymptomen NEG
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON41084

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Gecombineerde behandeling voor PTSS en problematisch alcoholgebruik

Aandoening

- Psychiatrische en gedragssymptomen NEG

Synoniemen aandoening

middelenmisbruik, Post traumatische stress stoornis, PTSS en problematisch alcohol gebruik

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Parnassia (Den Haag)

Overige ondersteuning: Parnassia

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Alcohol, Behandeling, Ouderen, PTSS

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Voor de effectiviteit zijn de primaire uitkomstmaten de PTSS symptomen (score op de ZIL) (Zelfinventarisatielijst Post Traumatische Stress stoornis) en de symptomen van het problematisch alcoholgebruik (MINI-Plus).

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomstmaten zijn depressie en angstsymptomen (HADS) (Hospital Anxiety and Depression Score), en (her)opname op een (detox) kliniek binnen drie maanden na het einde van de behandeling.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Er zijn meerdere studies bekend waarbij aangetoond is dat een behandeling voor alcohol verslaving of problematisch alcoholgebruik kan leiden tot vermindering van het alcoholgebruik. Anderzijds is er veel onderzoek gedaan naar de effectiviteit van EMDR voor traumaklachten. Echter in het geval dat er sprake is van beide stoornissen, lijkt separate behandeling minder effectief. Dit, omdat wanneer men alcohol drinkt om de traumaklachten te onderdrukken, een EMDR behandeling niet effectief is omdat de emoties worden onderdrukt. Alleen een behandeling voor problematisch alcoholgebruik is weinig effectief omdat de traumaklachten blijven bestaan, en daarmee de behoefte deze te onderdrukken met alcohol. In Nederland echter worden de laatste tien jaar in verschillende instellingen gelijktijdig beide stoornissen aangepakt, wat inmiddels tot klinische evidentie heeft geleid. Echter is dit tot op heden niet wetenschappelijk onderzocht.

Indien de resultaten van deze pilot laten zien dat de gecombineerde behandeling voor problematisch alcoholgebruik en PTSS effectief is en leidt tot vermindering van zowel het alcoholgebruik als de traumaklachten, zal volgend jaar een gerandomiseerde RCT uitgevoerd worden. Problematisch alcoholgebruik, zeker met een comorbide PTSS, kan leiden tot alcoholafhankelijkheid. Gezien

het chronische en progressieve karakter van een alcoholverslaving is het van groot belang dat onderzocht wordt of een gecombineerde behandeling voor PTSS en problematisch alcoholgebruik effectief is.

Doel van het onderzoek

Het primaire doel van dit pilotonderzoek is om te onderzoeken of een gecombineerde behandeling PTSS en problematisch alcoholgebruik leidt tot vermindering in alcoholgebruik, en trauma gerelateerde klachten. Secundair kijken wij ook naar het effect van deze gecombineerde behandeling op depressie- en angstklachten.

Het doel op lange termijn is om een multicenter RCT op te zetten om verschillende methoden te vergelijken van behandelingen bij patiënten met zowel PTSS als alcohol problematiek.

Onderzoeksopzet

Pilotonderzoek met een voormeting, nameting en follow-up na drie maanden.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Cliënten zullen eerst de standaard behandeling krijgen voor problematisch alcoholgebruik, een op cognitieve gedragstherapie gebaseerde leefstijltraining. Dan, wanneer de behandelaar observeert dat de cliënt enige controle heeft over zijn alcoholgebruik, zal de eerste EMDR sessie starten, terwijl de leefstijltraining continueert. De twee behandelingen zullen door twee verschillende therapeuten worden gegeven, waarbij het van groot belang is dat deze goed contact houden en elkaar informeren over de voortgang bij de cliënt. De therapeuten zijn ervaren in de geriatrische psychiatrie en opgeleid om cliënten met EMDR te behandelen.

Inschatting van belasting en risico

Er zijn geen risico's verbonden aan deelname aan dit onderzoek. Het is gebruikelijk dat mensen tijdens en na een EMDR sessie heftige emoties ervaren, maar dit zal vooraf aan de sessie duidelijk worden uitgelegd door de behandelaar. Soms kan door de oogbewegingen wat duizeligheid of last van de ogen ontstaan, in dit geval zal de behandelaar kiezen voor een andere techniek, bijvoorbeeld waarbij er op beide benen wordt getikt of een geluidje in beide oren wordt aangeboden.

Contactpersonen

Publiek

Parnassia (Den Haag)

Mangostraat 1
Den Haag 2552 KS
NL

Wetenschappelijk

Parnassia (Den Haag)

Mangostraat 1
Den Haag 2552 KS
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Leeftijd 55 jaar en ouder
DSM-diagnose PTSS
Problematisch alcoholgebruik (AUDIT score van 8 of hoger naar oordeel van de behandelend arts)
Voldoende beheersing van de Nederlandse taal

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Ernstige cognitieve stoornis (naar oordeel van de behandelend arts)
Psychose
Delirium
Increased suïdidaal risk
Bordeline Persoonlijkheids stoornis

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Interventie onderzoek

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 15-09-2015

Aantal proefpersonen: 10

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 18-09-2014

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Leids Universitair Medisch Centrum (Leiden)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL48791.058.14